

Lärare tycker det är svårt att undervisa för hållbar utveckling

Ämnesövergripande, konfliktfylld och utan givna svar. Så beskriver lärarstudenter och lärare ofta innehållet i skolundervisningen om hållbar utveckling. Det visar en licentiatuppsats vid Göteborgs universitet.

Undervisning om hållbar utveckling innefattar komplexa begrepp, den innebär ett engagemang i kontroversiella värderingar och handlar om frågor om bland annat kunskap, läroplaner, politik, bildning och moral. I Skolverkets kommentarmaterial för grundskolans läroplan beskrivs att innebörden av hållbar utveckling varierar, att begreppet är svårfångat vilket kan uppfattas som en svaghet. Men det kan också vara dess styrka eftersom det utmanar till ett ständigt pågående samtal om vilken framtid vi vill skapa tillsammans. Detta samtal kan med fördel föras under till exempel fysik-, biologi-, teknik- och kemilektionerna eftersom många frågor med anknytning till hållbart resursutnyttjande och miljöteknik, energi, biologisk mångfald, hälsa och klimatförändringar ryms inom ämnena.

Ingela Bursjö är doktorand i naturvetenskap med inriktning mot utbildningsvetenskap på institutionen för fysik vid Göteborgs universitet. I sin studie beskriver och analyserar hon utvecklingen av yrkesidentiteten i förhållande till det i skolan numera obligatoriska innehållet hållbar utveckling. I arbetet med sin licentiatuppsats har hon intervjuat 48 lärare och lärarstudenter om hur de ser på uppdraget att utbilda för hållbar utveckling.

– Alla lärare och lärarstudenter tyckte att det var svårt att arbeta med hållbar utveckling. De hade reflekterat över sin yrkesidentitet relaterat till hållbarhetsundervisningen och ansåg att det var problematiskt att uppleva sig vara en förebild, säger Ingela Bursjö.

Några av lärarna uttrycker tydligt sin önskan att vara en förebild för att vara mer trovärdiga i sin undervisning.

– Speciellt lärarstudenterna säger sig ha ett krav på att leva som de lär. Lärarna och lärarstudenterna lyfter på något sätt fram relationen mellan sin yrkesidentitet och sin privata livsstil. Flera beskriver att den egna livsstilen påverkar hur de formar sin yrkesidentitet, men även att yrkesidentiteten påverkar den egna livsstilen, säger Ingela Bursjö.

Flera lärare beskriver utbildning för hållbar utveckling med tonvikt på det ekologiska perspektivet.

– Analysen visar också att några lärare inte är bekväma med att arbeta med värderingar och dilemman. De vill istället bedriva det som de beskriver som faktabaserad utbildning. De undviker medvetet att kalla sin undervisning lärande för hållbar utveckling på grund av dess politiska underton.

Resultaten visar att lärares förutsättningar för att genomföra förändringar i undervisningen beror på ett flertal faktorer. En viktig slutsats från denna forskning är att självkritik och dilemman relaterade till utbildning för hållbar utveckling kan ses som en förutsättning för förändringsprocessen.

– Forskning kopplad till utbildningsvetenskapliga frågor behöver förstärkas för att respektera alla de elever och lärare, som varje dag är beroende av en hög kvalitet i läraryrkets praktik. Det finns mycket att göra för att skolan ska motsvara skollagens formulering om att den ska vila på forskning och beprövad erfarenhet, menar Ingela Bursjö.

Ingela Bursjö är den första läraren från grundskolan som Göteborgs stad finansierar, som tar en licentiatexamen inom forskarskolan CUL, Centrum för utbildningsvetenskap och lärarforskning.

Licentiatuppsatsens titel: Lärares formande av en yrkesidentitet relaterad till hållbar utveckling

Licentiatuppsatsen försvaras onsdagen den 18 januari 2012 klockan 13:00–15:00, Sal FB på Chalmers, Fysikgården, Göteborg

För mer information kontakta:

Ingela Bursjö, telefon: 0732-47 44 63, e-post: ingela.bursjoo@physics.gu.se

Maria Löfstedt

Informatör Lärarutbildningsnämnden vid Göteborgs universitet

telefon: 031-786 5510

e-post: maria.lofstedt@gu.se

Göteborgs universitet är ett av de stora i Europa med 39 000 studenter och 5 700 anställda. Verksamheten bedrivs av åtta fakulteter, till allra största del i centrala Göteborg. Utbildning och forskning har stor bredd och hög kvalitet – det vittnar sökandetryck och nobelpris om. www.gu.se.